

POSTOPERATIVE VENTRAL HERNIAS: CLINICAL FEATURES AND TREATMENT OUTCOMES

Yaxyoyev Sardorbek Mamasobir o'g'li

Assistant at the Department of Surgical Diseases, Andijan State Medical Institute, PhD

<https://orcid.org/0000-0001-8577-3704>

Solijonov Ziyodillo Baxtiyor o'g'li

Assistant at the Department of Surgical Diseases, Andijan State Medical Institute, PhD

<https://orcid.org/0009-0007-1721-7379>

Farxodjonova Dilafzabonu Dilshodjon qizi

Master's Student at the Department of Surgical Diseases, Andijan State Medical Institute

Abstract

This article presents a retrospective analysis of clinical and demographic characteristics, socio-occupational structure, and comorbid status in patients with postoperative ventral hernias. The study was conducted based on the medical records of 71 patients. The results showed that the disease predominantly affects women aged 50–69 years (69%), as well as retirees and manual workers. A significant majority of patients were found to have comorbid conditions, such as obesity (58%) and cardiovascular pathologies (61%). Although the use of synthetic materials (allohernioplasty) reduces recurrence rates to 1–5%, it has been shown to increase the risk of wound complications (18.6–67%). The study provides a rationale for intensifying preoperative management and adopting an individualized surgical strategy.

Keywords

postoperative ventral hernia, hernioplasty, allogernioplasty.

TASHRIXDAN KEYINGI VENTRAL CHURRALAR: KLINIK XUSUSIYATLARI VA DAVOLASH NATIJALARI

Yaxyoyev Sardorbek Mamasobir o'g'li,

Andijon davlat tibbiyot instituti Jarrohlik kasalliklari kafedrasasi assistenti, PhD

Solijonov Ziyodillo Baxtiyor o'g'li

Andijon davlat tibbiyot instituti Jarrohlik kasalliklari kafedrası assistenti, PhD

Farxodjonova Dilafzabonu Dilshodjon qizi

Andijon davlat tibbiyot instituti Jarrohlik kasalliklari kafedrası magistri

Annotatsiya. Ushbu maqolada operatsiyadan keyingi ventral churrasi bo'lgan bemorlarning klinik-demografik xususiyatlari, ijtimoiy-mehnat tarkibi hamda komorbid foni retrospektiv tahlil qilingan. Tadqiqot 71 nafar bemorning kasallik tarixlari asosida olib borildi. Natijalar shuni ko'rsatdiki, kasallik ko'proq 50–69 yoshdagi ayollar (69%) hamda nafaqaxo'rlar va ishchilar orasida uchraydi. Bemorlarning aksariyatida semizlik (58%) va yurak-qon tomir patologiyalari (61%) kabi hamroh kasalliklar aniqlandi. Sintetik materiallar (allogernioplastika) retsidivlarni 1–5% gacha kamaytirsa-da, yara asoratlari xavfini (18,6–67%) oshirishi ko'rsatildi. Tadqiqot operatsiyadan oldingi tay-yorgarlikni kuchaytirish va jarrohlik taktikasini individual tanlash zarurligini asoslaydi.

Kalit so'zlar: tashrixdan keyingi ventral churra, gernioplastika, allogernioplastika.

ПОСЛЕОПЕРАЦИОННЫЕ ВЕНТРАЛЬНЫЕ ГРЫЖИ: КЛИНИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ И РЕЗУЛЬТАТЫ ЛЕЧЕНИЯ

Яхёев Сардорбек Мамасобир угли - Ассистент кафедры хирургических болезней

Андижанского государственного медицинского института, PhD

Солижонов Зиёдилло Бахтиёр угли - Ассистент кафедры хирургических

болезней Андижанского государственного медицинского института, PhD

Фарходжонова Дилафзабону Дилшоджон кизи - Магистр кафедры хирургических болезней Андижанского государственного медицинского института

Аннотация. В данной статье проведен ретроспективный анализ клинико-демографических характеристик, социально-профессионального состава и сопутствующего фона у больных с послеоперационными вентральными грыжами. Исследование основано на анализе историй болезни 71 пациента. Результаты показали, что заболевание чаще встречается у женщин в возрасте 50–69 лет (69%),

а также среди пенсионеров и рабочих. У большинства пациентов выявлены сопутствующие заболевания, такие как ожирение (58%) и сердечно-сосудистая патология (61%). Отмечено, что применение синтетических материалов (аллогерниопластика) снижает частоту рецидивов до 1–5%, однако повышает риск развития раневых осложнений (18,6–67%). Исследование обосновывает необходимость усиления предоперационной подготовки и индивидуального выбора хирургической тактики.

Ключевые слова: послеоперационная вентральная грыжа, герниопластика, аллогерниопластика.

Tadqiqotning dolzarbligi. Hozirgi kunda tashrixdan keyingi ventral churrallarni jarrohlik usulida bartaraf etish jiddiy va dolzarb masalalardan biri bo‘lib qolmoqda. Qorin devori churralarining umumiy tuzilmasida, ushbu patologiya uchrash tezligi bo‘yicha chov churralaridan keyin ikkinchi o‘rinda turadi va barcha holatlarning 20–22 foizini tashkil etadi [3, 6, 8].

Operatsiyadan keyingi ventral churralarning yetakchi klinik belgilariga qorin devori sohasida vizual jihatdan patologik bo‘rtmaning mavjudligi kiradi. Ushbu churra xaltalari bevosita jarrohlik chandig‘i sohasida, uning yon atroflarida yoki operatsiya kesmidan muayyan masofada joylashish xususiyatiga ega. Xastalik tashxisini ob‘yektiv tasdiqlash hamda churra darvozasining shakli, churra tarkibi va uning atrof to‘qimalar bilan munosabatini aniqlash maqsadida majburiy kompleks instrumental tekshiruvlar, jumladan, me‘da-ichak trakti hamda qorin devorining rentgenologik diagnostikasi, ultratovush tekshiruvi (UTT) hamda invaziv usullardan laparotorakoskopiya amaliyotlari o‘tkaziladi [2].

Bugungi kunda tashrixdan keyingi churralarni taktik davolashda qo‘llaniladigan jarrohlik usullari xarakteriga ko‘ra ikkita asosiy yo‘nalishga ajratiladi. Birinchi yo‘nalish mahalliy atrof to‘qimalarda foydalangan holda qorin devori defektini plastika qilish (autogernioplastika) bo‘lsa, ikkinchi zamonaviy yo‘nalish — churra darvozasini

berkitib va qorin devorini endoprotezlashda sintetik material hamda allotransplantatlarni tatbiq etishga asoslangan allogernioplastikadir [5, 7].

Qorin devori defektlarini yopishda sintetik materiallarga asosida gernioplastika usullarini keng tatbiq etish kasallikning qaytalanishi (retsivlanishi) ko'rsatkichlarini sezilarli darajada pasaytirib, ularni 1–5% oralig'ida saqlab qolish imkonini yaratdi [1, 4, 7]. Shunga qaramay, allogernioplastika materiallarning amaliyotga kirib kelishi jarrohlik sohasida infeksiyon-yallig'lanish asoratlarning ortishi bilan kechmoqda [8]. Endoprotezlardan foydalanilganda tashrix jarohati sohasida yiringlash, seroma va gematomalar shakllanishi, protez implantatining siljishi (migratsiyasi), shuningdek, intraabdominal darajada ichak bitishmalari hamda oqmalarning paydo bo'lishi kabi lokal asoratlar darajasi 18,6% dan 67% gacha yetishi qayd etilgan [6]. Operatsiyadan keyingi bunday asoratlar bemorlarning statsionarda qolish hamda reabilitatsiya muddatlarini uzaytiribgina qolmay, davolash jarayonining iqtisodiy va moddiy xarajatlari keskin oshishiga olib keluvchi omil hisoblanadi [1, 3, 8, 9].

Tadqiqotning maqsadi: Tashrixdan keyingi ventral churralar bilan og'rigan bemorlarning klinik-demografik ko'rsatkichlari, ijtimoiy-mehnat xususiyatlari va hamroh kasalliklarini hamda zamonaviy gernioplastika usullari qo'llanilganda yuzaga keladigan asoratlar va retsivlar chastotasini retrospektiv tahlil qilish va baholashdan iborat.

Tadqiqot materiali va metodi. Tadqiqot doirasida 2016-yil davomida Andijon davlat tibbiyot instituti Klinikasi 3-jarrohlik bo'limida statsionar sharoitida davolangan tashrixdan keyingi ventral churrasi bo'lgan bemorlarning kasallik tarixlari retrospektiv tahlil qilindi. Tadqiqotga jami 56 (100%) nafar bemor olingan bo'lib, jinsiy tarkibiga ko'ra ularning 38 nafarini (67,9%) ayollar, 18 nafarini (32,1%) esa erkaklar tashkil etdi. Bemorlarning yosh toifalari bo'yicha taqsimlanishi o'rganilganda quyidagi ko'rsatkichlar qayd etildi: 18 -44 yosh-5 (8,9%) nafar, 45-59 yosh- 21(37,5%) nafar, 60-74 yosh- 22 (39,3%) nafar, 75< yoshda 8 (14,3%) nafar bemor to'g'ri keldi. Demografik ko'rsatkichlar tahlili shuni ko'rsatdiki, ushbu patologiya bilan kasal-

lanishning eng yuqori chastotasi 45-74 yosh oralig'iga (43 nafar, 76,8%) to'g'ri keladi.

O'rganilgan bemorlarning ijtimoiy-mehnat faoliyati xarakteriga ko'ra taqsimoti quyidagi ko'rsatkichlarni namoyon etdi: eng katta ulush — 27 nafar (48,2%) nafaqaxo'rlarga to'g'ri keldi; shuningdek, ishchilar — 15 (26,8%), xizmat ko'rsatish sohasi xodimlari — 5 (8,9%), pedagoglar — 3 (5,4%), tibbiyot xodimlari — 1 nafar (1,8%) hamda boshqa kasb egalari 5 nafarni (8,9%) tashkil etdi.

Gospitalizatsiya anamneziga ko'ra, bemorlarning aksariyati 40 nafar (71,4%) statsionarga operatsiyadan keyingi ventral churrani davolash uchun ilk bor yotqizilgan. Shu bilan birga, kasallikning qaytalanish holatlari ham kuzatilib, bir martalik retsidiv bilan murojaat qilganlar 8 bemorni (14,3%), ikki martalik retsidivga uchraganlar 4 bemorni (7,1%) hamda uch va undan ortiq martalik retsidiv qayd etilgan bemorlar ulushi 4 kishini (7,1%) tashkil qildi.

Bemorlarning somatik holati tahlil qilinganda, ularning aksariyatida hamroh patologiyalar mavjudligi aniqlandi. Xususan, I-II darajali semizlik — 33 nafar (58,9%), yurak-qon tomir tizimi faoliyatining buzilishlari — 33 nafar (58,9%) hamda me'da-ichak trakti patologiyalari — 15 nafar (21%) bemorda qayd etildi.

Xulosa: Tadiqot materialida tashrixdan keyingi ventral churralar bilan og'rigan bemorlar kontingenti, asosan, yuqori komorbid fonga va retsidiv xavfiga ega bo'lgan keksa hamda o'rta yoshli fuqarolardan iborat. Zamonaviy allogernioplastika retsidivlar chastotasini pasaytirishda yuqori samaradorlik ko'rsatayotgan bo'lsa-da, yara asoratlari darajasining yuqoriligi (18,6–67%) ushbu usulni takomillashtirish va bemorlarning hamroh kasalliklarini inobatga olgan holda individual yondashuvni talab etadi. Olingan ma'lumotlar operatsiyadan keyingi ventral churralarni davolashda nafaqat churra defektini yopish, balki yara asoratlarini minimal darajaga tushiruvchi gibrid va kam invaziv (videolaparoskopik) allogernioplastika usullarini kengroq o'rganish hamda amaliyotga joriy etish zarurligini ko'rsatadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

**JOURNAL OF
SCIENCE AND INNOVATIVE RESEARCH STUDIES
VOLUME-1, ISSUE-10, 2026**

1. Абдуллажанов, Б. Р., Бабаджанов, А. Х., Нишанов, М. Ф., & Исаков, П. М. (1993). МЕТОДЫ ПРОФИЛАКТИКИ МЕСТНЫХ РАНЕВЫХ ГНОЙНО-ВОСПАЛИТЕЛЬНЫХ ОСЛОЖНЕНИЙ ПРИ ГЕРНИОПЛАСТИКЕ УЩЕМЛЕННЫХ ВЕНТРАЛЬНЫХ ГРЫЖ: ОБЗОР ЛИТЕРАТУРЫ. *Neurosurgery*, 33(5), 844-849.
2. Дудинский, А. Н., Гарелик, П. В., & Милешко, М. И. (2024). Отдаленные результаты различных методов хирургического лечения послеоперационных вентральных грыж. *Медицинские новости*, (8 (359)), 80-84.
3. Нишанов, Ф. Н., Абдуллажанов, Б. Р., Бозоров, Н. Э., Солиев, Г. З., & Низамидинов, Д. Р. (2016). Хирургическая тактика при послеоперационных и рецидивных вентральных грыжах. *Журнал теоретической и клинической медицины*, (2), 50-55.
4. Роткин, Е. А., Агаджанян, В. В., & Крылов, Ю. М. (2010). Герниопластика послеоперационных и рецидивных вентральных грыж с применением сетчатого имплантата. *Acta Biomedica Scientifica*, (5), 115-118.
5. Стяжкина С.Н., Абдуллина Э.Ф., Самигуллина А.И. Изучение проблемы послеоперационных грыж / Стяжкина С.Н., Абдуллина Э.Ф., Самигуллина А.И. // XLI international scientific and practical conference «international scientific review of the problems and prospects of modern science and education» (Boston. USA. January 29-30, 2018), 2018 / № 1. С. 143-144
6. Capoccia Giovannini, S., Pawlak, M., Antoniou, S. A., Bougard, H., Bracale, U., Deerenberg, E., ... & Pecchini, F. (2025). Protocol for EHS Guideline on Treatment of Ventral and Incisional Hernias in Emergency. *Journal of Abdominal Wall Surgery*, 4, 14644.
7. Gillies, M., Anthony, L., Al-Roubaie, A., Rockliff, A., & Phong, J. (2023). Trends in incisional and ventral hernia repair: a population analysis from 2001 to 2021. *Cureus*, 15(3).
8. Wu, Q., Ma, W., Wang, Q., Liu, Y., & Xu, Y. (2023). Comparative effectiveness of hybrid and laparoscopic techniques for repairing complex incisional ventral hernias: a systematic review and meta-analysis. *BMC surgery*, 23(1), 346.
9. Yahyoev Sardorbek Mamasobir ogli, & Farkhodjonova Dilafzabonu Dilshodjon qizi. (2026). Surgical Treatment Of Incisional Ventral Hernias In Elderly And Senile Patients (Literature Review). *American Journal Of Biomedical Science & Pharmaceutical Innovation*, 6(01), 19–24.
<https://doi.org/10.37547/ajbsp/Volume06Issue01-05>

